

**UCHWAŁA NR L/380/14
RADY GMINY REWAŁ**

z dnia 28 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2016 dla gminy Rewal

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), oraz art. 176 pkt. 1, art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)

Rada Gminy Rewal uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014 - 2016 dla gminy Rewal, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rewal.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

**Joanna Drzewińska -
Dąbrowska**

Załącznik
do Uchwały Nr L/380/14
Rady Gminy w Rewalu
z dnia 28 marca 2014 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2014 – 2016 dla gminy Rewal

Rewal, dnia 28 marca 2014 r.

1. Wprowadzenie, uwarunkowania prawne i diagnoza problemu

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem dziecka, w którym zaspakajane są jego podstawowe potrzeby. Stanowi niezwykłą wspólnotę, stanowiącą model i normę dla wszystkich innych grup społecznych. To w niej dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie obowiązujące wzorce i zasady współżycia, a także utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie. Rodzina jest najważniejszym elementem więzi społecznej dziecka. Stworzenie atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia przez zaspakajanie potrzeb dziecka w rodzinie jest warunkiem prawidłowego rozwoju.

Rodzina funkcjonująca prawidłowo stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy jakie występują w rodzinie są często złożone i wymagają podejścia interdyscyplinarnego. Uzależnienia, niepełna rodzina, niezaradność, zła sytuacja materialna, bezrobocie, brak umiejętności wychowawczych to główne problemy dezorganizujące rodzinę. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych oraz przedstawicieli innych instytucji czy służb, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań wobec rodziny w oparciu o ustalony plan. W celu przywrócenia rodzinie prawidłowych funkcji należy ją wspierać i wspomagać a nie zastępować w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej. I dlatego też głównym założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej w momencie, gdy zaczynają pojawiać się problemy.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2016 dla gminy Rewal zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z ustawą z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn.zm.). W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z art. 176 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Głównym celem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta ma służyć realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, asystent będzie pracował tylko z rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia z zewnątrz. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. Osoba pełniąca funkcję asystenta dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin (mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych itp) a także wspiera w podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej. Praca asystenta zgodnie z założeniami ustawy jest realizowana również w przypadku umieszczenia dziecka w tzw. pieczy zastępczej, wówczas asystent uczestniczy we wszystkich działaniach podejmowanych na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 15 ust. 4) „liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20”. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W Gminie Rewal nie był i nie jest obecnie zatrudniony asystent rodziny, pomimo istniejących problemów opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach wsparcie w rodzinach, zapewnione jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. w ramach pracy socjalnej wykonywanej przez pracowników socjalnych oraz przez trenerów rodziny działających w projekcie systemowym.

Podmiotem właściwym do realizacji zadań z zakresu administracji publicznej wynikających z ustawy z dnia wspierania rodziny zgodnie z uchwałą nr XVII/127/12 z dnia 03 lutego 2013 r. Rady Gminy w Rewalu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rewalu.

Realizowane w ramach Programu zadania będą się koncentrować nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny już naturalnej na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Uwarunkowania prawne

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2016 dla gminy Rewal określa zadania własne Gminy wynikające z aktów prawnych:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn.zm.)
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
- c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Diagnoza

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcjonalności rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rewalu wg stanu na dzień 31.12.2013 r. Pracownicy socjalni (wg stanu na dzień 31.12.2013 r.) w 48 środowiskach (w tym 41 rodzin niepełnych i 7 wielodzietnych) zdiagnozowali bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przy czym rodziny te są objęte wsparciem ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rewalu. Wsparcie oraz współpraca z pracownikami socjalnymi pozwala na zapewnienie dzieciom właściwego rozwoju fizycznego i wychowywaniu się w rodzinie biologicznej. Jednakże pomimo starań ze strony pracowników socjalnych może pojawić się zagrożenie dla rodzin, którego mogą być nieodwracalne. W takich sytuacjach jedynym wyjściem, dla dziecka, którego dobro będzie zagrożone, będzie powiadomienie Sądu Rodzinnego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Gryficach o wgląd w sytuację dziecka, ustanowienie rodzinie kuratora lub też o zastosowanie środka zapobiegawczego poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Wg. stanu na 31 grudnia 2013 r. w rodzinach zastępczych przebywało ogółem 6 dzieci z terenu gminy Rewal w 5 rodzinach zastępczych. Wśród w/w dzieci 1 dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 01 stycznia 2012 r. i Gmina Rewal partycypuje w kosztach jego utrzymania.

Ponadto dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, w których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z posiłków wydawanych na

stołówkach szkolnych w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”. W 2013 r. w/w Programem objęto:

- dzieci do 7 roku życia – 31 osób,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 60 osób

2. Zasoby instytucjonalne realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy Rewal.

W strukturach lokalnych działają:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1.	Urząd Gminy w Rewalu Ul. Mickiewicza 19 72-344 Rewal	dowozy dzieci niepełnosprawnych, stypendia socjalne, organizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w ramach gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, finansowanie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rewalu ul. Warszawska 31, 72-344 Rewal	praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, organizacja wycieczek letniego w formie kolonii dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie;
3.	Punkt Konsultacyjno Informacyjny	dyżury specjalistów: prawnika, psychologa i trenera ds. uzależnień,
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rewalu ul. Warszawska 31 72-344 Rewal	podejmowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, kierowanie na leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ul. Warszawska 31 72-344 Rewal	diagnozowanie i podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy,
5.	Placówki oświatowe: ✓ Zespół Szkół Sportowych w Rewalu, ul. Szkolna 1, ✓ Zespół Szkolno Przedszkolny w Niechorzu, ul. Szczecińska 6, ✓ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Pobierowie, ul. Kościuszki 2, ✓ Przedszkole Sióstr Służebniczek im. Edmunda Bojanowskiego w Niechorzu, ul. Pocztowa 6,	działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, realizacja programów edukacyjnych;
6.	Gminny Ośrodek Kultury	organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży m.in. poprzez zajęcia plastyczne, teatralne, muzyczne, i fotograficzne a także zajęcia socjoterapeutyczne na świetlicach wiejskich

3. Odbiorcy programu

Rodziny wychowujące dzieci, a jednocześnie: niewydolne wychowawczo, ubogie i zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie rodziny, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

4. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2014 – 2016

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Rewal, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, ze środków Unii Europejskiej i z dotacji z budżetu państwa.

5. Cele programu

Celem głównym programu jest:

**Wspieranie rodzin w wypełnianiu
i przywracaniu funkcji opiekuńczo wychowawczych w gminie Rewal**

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie i analizowanie środowisk rodzinnych;
2. Zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;
3. Podniesienie świadomości w zakresie planowania rodziny;
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
5. Promowanie wartości rodziny;
6. Przeciwdziałanie marginalizacji rodziny w środowisku lokalnym;
7. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
8. Podejmowanie działań na rzecz reintegracji rodziny i powrót dziecka do rodziny;
9. Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną;
10. Współpraca z instytucjami, organizacjami na rzecz dziecka i rodziny;
11. Usamodzielnianie członków rodziny pod względem ekonomicznym, społecznym i zawodowym.

6. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

7. Realizatorzy programu

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rewalu we współpracy z:

- Urzędem Gminy w Rewalu,
- Policją,
- Placówkami oświatowymi z terenu gminy Rewal,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Rewalu,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gryficach,
- Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej z terenu gminy Rewal,
- Kuratorami Sądowymi.

8. Kierunki działania i sposób ich realizacji w zakresie wspierania rodziny

Kierunek działania	Sposób realizacji	OKRES REALIZACJI
I Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	Praca socjalna i udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom potrzebującym	2014 – 2016
	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających	
	Współpraca ze szkołami i przedszkolami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży szkolnej	
	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych	
	Polepszanie warunków materialno - bytowych	
	Zapewnienie środków na zakup podręczników i artykułów szkolnych	
	Dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkół	
	Współfinansowanie przez gminę pobytu dzieci w pieczy zastępczej w wysokości: <ul style="list-style-type: none"> a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej 	
Prowadzenie placówki wsparcia dziennego (w miarę możliwości)	2014 - 2016	
II Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych		Wdrażanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne		
Organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie zajęć rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych		
Współorganizowanie kolonii		
Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi		
Pomoc rodzinom w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez wsparcie ze	2014 – 2016	

	strony trenera rodziny, asystenta rodziny, pomoc rodzin wspierających (pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego – zgodnie z zawartą umową) , pracę socjalną z rodziną (w tym kontrakt socjalny), pomoc placówek wsparcia dziennego	
	Pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego w szczególności prawa rodzinnego oraz wsparcia psychologicznego i terapeutycznego a szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2014 -2016
	Edukacja rodziców w zakresie kształtowania właściwych postaw rodzicielskich i prowadzenia gospodarstwa domowego	
	Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	2014-2016
	Motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, monitoring	
III Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny	Współpraca z jednostkami pomocowymi realizującymi działania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2014-2016
	Współpraca z rodzinami zastępczymi i rodzinami wspierającymi	
IV Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem na terenie Gminy Rewal oraz współpraca	Dokształcanie asystentów rodziny	2015-2016
	Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach tematycznych z zakresu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem	2014-2016

9. Źródła finansowania programu:

Zadania ujęte w programie mogą być finansowane w oparciu o:

- a) środki własne gminy;
- b) dotacje z budżetu państwa;
- c) środki pozabudżetowe.

Zgodnie z art 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych mowa w art. 187 ust. 1 pkt 5, wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% wydatków przeznaczonych na realizację zadania.

10. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu. Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały okres realizacji Programu. Sprawozdanie z realizacji programu będzie ujęte w corocznym sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rewalu składanym przez Kierownika Ośrodka.